

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם

ידידיה ביגל
שליח לשעבר בשיקגו (תשס"ח)
כיום מהנדס מבנים

פרשה זו באה לאחר מתן עשרת הדיברות ופרשת המזבח. על פניו אנחנו עומדים באותו מעמד אימתני עם הקולות והברקים. אותו מעמד דרמטי בו נמסרים עיקרי התורה.

עיקר פרשה זו, כשמה כן היא, עוסקת במגוון רחב של דינים ומשפטים. דינים אלו נעים בין דיני ממונות ובין אדם לחברו עד לעניינים של מועדים ובין אדם למקום. בהקשר זה נרמז על פי הפרשנים הצורך בקמת בתי משפט אשר מופקדים על אכיפת אותם המשפטים. אלו ה-"הם" ב-"אשר תשים לפניהם".

בסוף הפרשה "נארזים" אלו יחד ב"ספר הברית", עליו העם העם כורת את הברית לפני שמשו עולה לקבל את לוחות האבן בהר סיני.

ניתן לשאול מדוע כל הפרטים הקטנים האלו צריכים להיכנס באגודה אחת עם מסירת העקרונות הגדולים של עשרת הדיברות? האם הירידה לפרטי פרטים ולדינים לכאורה נקודתיים ושוליים לא מפחיתה מעוצמת מעמד מסירת העיקרים? האם אין אנו מעדיפים לנצל את עוצמת המעמד להטמיע את העקרונות לפני הירידה לפרטי פרטים?

רש"י מסביר:

ואלה המשפטים. כל מקום שנאמר "אלה" פסל את הראשונים, "ואלה" מוסיף על הראשונים. מה הראשונים מסיני, אף אלו מסיני; ולמה נסמכה פרשת דינין לפרשת מזבח? לומר לך, ששמים סנהדרין אצל המקדש (רש"י, שם)

על פניו רש"י שואל את אותה שאלה - לכאורה פרשה זו לא צריכה להיות פה. אולם יש לכך סיבות:

האחת להראות שגם הדינים ה-'קטנים' הם מסיני בדיוק כמו עשרת הדיברות. והשנייה היא ללמד שהסנהדרין צריכה להיות אצל מקדש. מה משמעות הדבר? המשמעות הפשוטה היא פיזית - הסנהדרין אכן יושבת בלשכת הגזית על הר הבית, ליד בית המקדש. אולם יש לזה גם משמעות מהותית. הסנהדרין מבטאים את מימוש ואכיפת הדינים והמשפטים, והמזבח מבטא את נוכחות השכינה. בכך אנו רואים **סמכות** בתי הדין למימוש הדינים נובעת מסיני ומהשכינה. אולם ניתן לעלות מדרגה נוספת ולהבין כי ללא מערכת המשפט והדינים היומיומיים והפשוטים, התורה הייתה נשארת במקדש או בהר סיני - בנשגב הנעלה והדרמטי, ובכך היא מפספסת את מטרתה.

" מה הראשונים מסיני, אף אלו מסיני;"

תורתנו היא **תורת חיים**. היא נועדה **להתמש בעולם**. על כן העקרונות הגדולים תלויים במימושן בפרטים הקטנים, מדיני עבד עברי דרך דיני נזיקין ועד דיני מועדים.

"וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיְסַפֵּר לָעָם אֶת כָּל־דִּבְרֵי ה' וְאֵת כָּל הַמִּשְׁפָּטִים וַיַּעַן כָּל הָעָם קוֹל אֶחָד וַיֹּאמְרוּ כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה"

מכאן אנו לומדים משמעות חדשה להתחייבות של העם ל-'נעשה'. העם אינו רק מודיע ומצהיר שהוא מכיר ומעריך את עקרונות העל שהוזכרו בעשרת הדיברות. אכן זהו צעד חשוב ומשמעותי להכיר בעקרונות הגדולים. אולם בסופו של דבר העקרונות הללו באים לידי מימושי **במעשים**, בעבודה הסיזיפית היום יומית ובסביב למעגל השנה.

לבני ישראל יש תפקיד והתפקיד הזה יוצק לתוכם תוכן - ללא התפקיד הזה אין משמעות לקיום עם ישראל. עם ישראל מחולץ ממצרים ומובל להר סיני. שם הקב"ה מנחיל להם את "עקרונות העל". אולם זה לא נגמר שם, עם ישראל מקבל על עצמו "**לעשות**" - זה התפקיד שלו ומהותו - לתקן עולם במלכות שדי, ביום-יום ובפרטים הקטנים.

לתגובות: yhbeej04@gmail.com